

Program
Wychowawczo –
Profilaktyczny
Szkoły Podstawowej
im. Jana Pawła II
w Kruszu

Krusze 2019

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

Obowiązujący od dnia 1 września 2017r. - opracowany na podstawie:

- **Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej** (art.48, 53, 54, 70,72)
- **Ustawy z dnia 26 stycznia 1982r.** - Karta Nauczyciela / z późniejszymi zmianami/ (zwł. art.6)
- **Ustawy o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r.** /z późniejszymi zmianami/(zwł. preambuły)
- **Ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r.** – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59) - art. 26, art. 84 ust. 2 pkt 1 i ust. 3.
- **Ustawy z dnia 12 kwietnia 2019 r. o opiece zdrowotnej nad uczniami.**
- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 26 lutego 2002 r.** w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego (obowiązującego od dnia 1 września 2002 r.) z późn. zmianami
- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 23 grudnia 2008 r.** w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015 r.** w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii, (Dz.U. z dnia 28 sierpnia 2015 r. poz. 1249)
- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r.** w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356)
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 17 marca 2017 r.** w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. z 2017 r. poz. 649) - § 4.
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r.** w sprawie warunków i trybu udzielania zezwoleń na indywidualny program lub tok nauki oraz organizacji indywidualnego programu lub toku nauki (Dz.U. z 2017 r., poz. 1569)
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 24 sierpnia 2017 r.** w sprawie organizacji kształcenia oraz warunków i form realizowania specjalnych działań opiekuńczo-wychowawczych w przedszkolach i szkołach specjalnych, zorganizowanych w podmiotach leczniczych i jednostkach pomocy społecznej (Dz.U. z 2017 r., poz. 1654)
- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r.** w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 1646)

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2017 r.** w sprawie szczegółowego sposobu realizacji w szkołach środków towarzyszących o charakterze edukacyjnym, które służą prawidłowej realizacji programu dla szkół oraz upowszechniają wśród dzieci zdrowe nawyki żywieniowe (Dz.U. z 2017 r., poz. 1659)
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności, wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. poz. 214) i § 6 ust. 2 oraz § 7 ust. 7 i 8 cytowanego powyżej rozporządzenia
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 sierpnia 2018 r.** w sprawie wykazu zajęć prowadzonych bezpośrednio z uczniami lub wychowankami albo na ich rzecz przez nauczycieli poradni psychologiczno-pedagogicznych oraz nauczycieli: pedagogów, psychologów, logopedów, terapeutów pedagogicznych i doradców zawodowych (Dz.U. z 2018 r., poz. 1601)
- **Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 października 2018 r.** zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach
- **Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r.** w sprawie doradztwa zawodowego (Dz.U. z 2019 r., poz. 325)
- **Statutu Szkoły**

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

Spis treści:

Wstęp	str.6
Rozdział I: Strategie działania	str.8
I.1. Misja Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kruszu	
I.2. Umożliwienie pełnego rozwoju Osoby ludzkiej w wymiarze życia duchowego, społecznego, intelektualnego, fizycznego i emocjonalnego	
I.3. Działania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki	
Rozdział II: Cele i zadania wychowawcze	str.18
II.1. Cele działań wychowawczo – profilaktycznych	
II.2. Zadania wychowawczo – profilaktyczne szkoły	
II.3.1. Zadania wychowawcy klasy	
II.3.2. Podstawowe powinności wychowawcy	
II.3.3. Uprawnienia - odpowiedzialność wychowawcy	
Rozdział III: Wartości programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły	str.23
III.1. Założenia	
III.2. Podstawa aksjologiczna Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły	
III.2.1. Etapy procesu wychowania ku wartościom po stronie nauczyciela	
III.2.2. Etapy procesu wychowania ku wartościom po stronie ucznia	
Rozdział IV: Metody i środki wychowania	str.26
IV.1. Metody wychowawcze	
IV.2. Środki wychowawcze	
IV.3. Formy wychowania	
Rozdział V: Podmioty realizujące i odpowiedzialne za organizację konkretnych działań, przewidywane i uzyskane efekty	str.28
V.1. Działalność wychowawcza szkoły	
V.2. Działalność profilaktyczna szkoły	
V.3. Nadzór pedagogiczny	
V.4. Rada Rodziców	

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

V.5. Nauczyciel

V.6. Oddział klasowy i nauczyciel wychowawca

Rozdział VI: Metody ewaluacji.....str.32

Wstęp

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się bardziej człowiekiem – o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał; umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich” [Jan Paweł II – Patron Szkoły].

Warunkiem odpowiedzialnego i sprawnego funkcjonowania ucznia we współczesnym świecie jest powiązanie procesu kształcenia z wychowaniem oraz profilaktyką. Dopiero integralny proces wychowania, kształcenia i stosownych działań profilaktycznych przyspiesza rozwój osobowości, pozwala na przyswojenie podstawowych wartości: prawdy, dobra, piękna, sprawiedliwości, miłości i solidarności, godności, rozumności – mądrości, wolności, odpowiedzialności, zdolności do miłości i transcendencji oraz stwarzania możliwości racjonalnego i harmonijnego rozwoju. Istotnym zadaniem edukacyjnym jest wspomaganie młodych ludzi w poznaniu tych wartości oraz w ich urzeczywistnianiu. Dlatego ogromne znaczenie w planowaniu i wypełnianiu zadań szkoły ma tworzenie i realizowanie programu wychowawczo - profilaktycznego. Pracę wychowawczą w naszej szkole będziemy realizować zgodnie ze słowami Jana Pawła II: „Prawda, Życie, Miłość to Bóg”. W myśl tego hasła będziemy promować chrześcijański system wartości i kształtować dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra, piękna w świecie z poszanowaniem innych przekonań i wyznań religijnych.

Wspólnotę szkolną tworzą uczniowie i ich rodzice, nauczyciele oraz pracownicy szkoły. Budowanie wspólnoty wymaga stałego wysiłku każdej osoby. Rzeczywistym wymiarem „ducha miłości” jest postawa otwarcia się na drugiego człowieka (zarówno w relacjach nauczyciel-uczeń, jak również rodzic-nauczyciel i uczeń-uczeń). Wychowanie w duchu miłości oznacza pokazywanie uczniom takiego korzystania z własnej wolności, aby potrafili odróżnić dobro od zła, i aby zawsze mieli na względzie skutek swojego działania, jakim powinno być „**dobro moralne**”.

Szkoła pełni istotną funkcję chroniącą uczniów przed niepożądanymi zachowaniami. Współuczestniczy w rozwiązywaniu problemów wychowawczych. Buduje dobre relacje wśród grup rówieśniczych oraz pozytywne relacje na bazie interakcji zachodzących między uczniami oraz nauczycielami. Współtworzy klimat umożliwiający wspólne podejmowanie decyzji wraz z dorosłymi, dotyczących ich wpływu na życie szkoły, tak, aby poczuli się integracyjną częścią wspólnoty szkolnej, otwartej i tolerancyjnej na inne kultury i religie. Szkoła zapewnia uczniom bezpieczeństwo i stara się eliminować niepożądane zachowania i rozwiązywać sporne sytuacje wychowawcze. Tworzy warunki sprzyjające i promujące edukację, prowadzące ucznia do zamierzonego celu (sukcesu), co prowadzi do progresu jego rozwoju intelektualnego, społecznego, duchowego, fizycznego, emocjonalnego oraz promocji zdrowego stylu życia. Zapobiega agresji, dyskryminacji, nietolerancji. Dbą o budowanie wzajemnego zaufania.

Istotnym założeniem programu wychowawczo - profilaktycznego naszej szkoły jest ścisła współpraca szkoły i rodziców (prawnych opiekunów), którzy to przecież jako pierwsi przekazują swoim dzieciom najważniejsze wartości życia. Rodzice mają pierwsze i podstawowe prawo do wychowania swoich dzieci. Podejmowanie trudu wychowania razem

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

ze szkołą oraz jednoczesnych wspólnych działań jest niezmiernie ważne ze względu na dobro dzieci.

W programie wychowawczo–profilaktycznym zawarte są treści wzmacniające wartości witalne: zdrowie, ruch, dieta, wypoczynek, wartości geograficzno-klimatyczne; wartości materialne oraz wartości hedonistyczne: wolność, zabawa; wartości poznawcze: wiedza, nauka, mądrość, odkrywczość, twórczość; promowane będą wartości nauki, stanowiące czynniki rozwoju myślenia, wyobraźni, pamięci, uwagi.

Wzmacniane będą wartości podstawowe, do których należą: Ojczyzna, naród, Kościół, patriotyzm, niepodległość, praworządność, tradycja narodowa, prawa człowieka, godność człowieka, wolność, pokój, tolerancja, sprawiedliwość, równość społeczna, zabezpieczenie społeczne, demokracja, solidarność, stanowiące fundament porozumienia i działania społecznego.

W programie wychowawczo–profilaktycznym szkoły znajdują się treści kształtujące: wartości osobowe wychowanków – dotyczące życia codziennego, które stanowią zdrowie, rodzina, szczęście rodzinne, dom, wspólnota, sumienność, uczciwość, honor, odpowiedzialność, posłuszeństwo, opanowanie, cierpliwość, odwaga, koleżeństwo, etc.; wartości zawarte w wytworach kultury wyższej – sztuce, poezji, muzyce, plastyce, a także wartości określające kulturę narodu, zawierające się w tradycjach narodowych, pamięci historycznej oraz kulturze ludowej.

Program wychowawczo - profilaktyczny uchwała Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną. Realizacja programu wychowawczo - profilaktycznego jest możliwa jedynie przy świadomym, wolnym udziale wszystkich uczestników tego procesu, uczniów, ich rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Nie może być on nikomu narzucony, ponieważ wymaga od każdego z nas nieustannego samowychowania i samokształcenia, odbywa się w atmosferze miłości, zgodnie z prawdą.

Wychowanie obejmuje całe środowisko: dom rodzinny ucznia, szkołę, pracę, miejsca rozrywki, środki masowego przekazu itd. Każde z tych środowisk intensywnie oddziałuje na niego i stwarza możliwość dynamicznego współdziałania, a to współdziałanie jest jednocześnie wychowaniem. Szkoła staje się jednym z głównych wychowawców, organizuje między podmiotami wychowawczymi pola oddziaływań, zachowując swoje kompetencje i odpowiedzialność. Bardzo istotnym obszarem oddziaływań na rzecz wychowania jest także współpraca z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły, z samorządem lokalnym, organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami środowisk lokalnych. Istotny czynnik programu stanowią działania profilaktyczne wynikające z potrzeb szkoły w danej sytuacji problemowej i współpraca w tym zakresie z instytucjami bądź osobami odpowiednich służb (pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny).

Rozdział I. Strategie działania

I.1. Misja Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kruszu

„Musicie od siebie wymagać nawet gdyby inni od was nie wymagali” [Jan Paweł II]

Nasza szkoła jest wspólnotą, której wszyscy członkowie są jednakowo ważni, a zasada partnerstwa stanowi podstawę wszystkich naszych działań.

Głównym celem naszej pracy dydaktyczno - wychowawczej jest kształtowanie takich postaw u dzieci i młodzieży, które mogą być wzorem do naśladowania, postaw wzajemnego szacunku, przyjaźni, wzajemnej bezinteresownej pomocy, tolerancji, koleżeństwa.

W wyniku dziewięcioletniego pobytu w naszej szkole, uczeń nabywa wiedzę i umiejętności niezbędne do powodzenia w dalszym życiu. Jest on uczciwy, nie kłamie, szanuje swoją i cudzą własność, potrafi twórczo rozwiązywać różnorodne problemy, jest zaangażowany w życie środowiska. Wszechstronny rozwój ucznia jest wspierany przez nauczycieli, którzy stawiają swym wychowankom wysokie wymagania, prowadzą działalność opiekuńczą, wychowawczą i edukacyjną w oparciu o zasady etyczne i ideały patriotyczne.

Pracę wychowawczą w naszej szkole będziemy realizować zgodnie ze słowami Jana Pawła II: *„Prawda, Życie, Miłość to Bóg”*. W myśl tego hasła będziemy promować chrześcijański system wartości i kształtować dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie.

Będziemy również prowadzić szeroki zakres działań lekcyjnych i pozalekcyjnych, dzięki którym nasi uczniowie zdobędą wiedzę i umiejętności pozwalające sprostać wyzwaniom dorosłego życia.

W naszej pracy wychowawczej będziemy dążyć do tego, ażeby absolwent szkoły bardziej był, a nie tylko miał, umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich.

W realizacji celów szkoły współuczestniczą wszyscy pracownicy szkoły oraz rodzice, którzy przyczyniają się do rozwoju własnego dziecka i angażują w kształtowanie wizerunku placówki. Wspólnie dbamy o to, aby nasza szkoła była miejscem bezpiecznym zarówno dla uczniów jak i pracowników.

Indywidualne traktowanie każdego ucznia, wysokie wymagania i otwartość na jego potrzeby oraz potrzeby rodziców, bardzo dobry klimat współpracy powodują, że absolwenci naszej szkoły są przygotowani do dalszej nauki.

Szkoła będzie dbała o wykształcenie Polaka o dużym zasobie wiedzy, otwartego na świat, otaczającą go rzeczywistość, kochającego swoją rodzinę, szanującego swój kraj, tradycje i symbole narodowe oraz swoją „małą ojczyznę”.

I.2. Umożliwienie pełnego rozwoju Osoby ludzkiej w wymiarze życia duchowego, społecznego, intelektualnego, fizycznego i emocjonalnego

W wymiarze rozwoju duchowego:

1). Ukazywanie sylwetki Patrona szkoły Jana Pawła II jako wzorca osobowego:

1. Przygotowanie i uczestnictwo w Dniach Patrona szkoły,
2. Zapoznanie z życiorysem i naukami Jana Pawła II podczas lekcji wychowawczych,
3. Uczestniczenie w wydarzeniach, uroczystościach, konkursach organizowanych przez Rodzinę Szkół im. Jana Pawła II oraz w konkursach klasowych i szkolnych,
4. Uczestniczenie w mszach św. związanych z rocznicami upamiętniającymi pontyfikat Jana Pawła II oraz lokalnymi świętami patriotycznymi,
5. Uroczystości szkolne upamiętniające ważne wydarzenia z życia i pontyfikatu Jana Pawła II: wybór Karola Wojtyły na papieża, Dzień imienin Patrona, rocznica śmierci Jana Pawła II, Dzień urodzin Patrona.
6. Udział w pielgrzymce Rodziny Szkół im. Jana Pawła II w Częstochowie.
7. Uroczyste obchody 100 rocznicy urodzin Patrona szkoły Jana Pawła II.

2). Przygotowanie do udziału w rekolekcjach adwentowych i wielkopostnych;

3). Przygotowanie uczniów do przeżycia Świąt Bożego Narodzenia i Wielkiej Nocy oraz budowanie wspólnoty społeczności szkolnej:

1. Wspólne przygotowanie i udział w Szkolnej Wieczery Wigilijnej,
2. Organizacja Śniadania Wielkanocnego.

W wymiarze rozwoju społecznego:

1). Rozwijanie więzi rodzinnych poprzez organizowanie uroczystości szkolnych:

1. Szkolna Zabawa Noworoczna,
2. Święto Rodziny: (Dzień Matki, Dzień Ojca, Dzień Dziecka),
3. Dzień Babci i Dziadka,
4. Bieg Cichociemnych,

2). Ukazywanie znaczenia rodziny w życiu podczas lekcji wychowania do życia w rodzinie, lekcji wychowawczych oraz w kształceniu zintegrowanym;

3). Rozbudzanie więzi społecznych, kształtowanie umiejętności interpersonalnych i współpracy;

1. Organizacja tematycznych wycieczek szkolnych,
2. Bieg Cichociemnych,
3. Szkolny Klub Sportowy „Kruszewianka” Krusze,
4. Szkolny Klub Biegowy „Kruszewianka” Krusze,
5. Organizacja klasowych i szkolnych rozgrywek sportowych,

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

6. Budowanie relacji uczniowskich od najmłodszych klas,
 7. Nacisk na doskonalenie i obmyślanie taktyki gry, prowadzące do kształtowania kreatywnego myślenia oraz współpracy,
 8. Spotkanie z rodzicami i dziećmi podsumowujące Akcję „Trzeźwy Umysł”,
 9. Warsztaty dla rodziców „Jak bawić się ze swoim dzieckiem?”
- 4). Wdrażanie do samorządności i odpowiedzialności za swoje decyzje i postępowanie:
1. Samorządność klas i organizacji uczniowskich – „Samorządy Klasowe”, „Samorząd Szkolny”;
 2. Samoocena własnego zachowania i ocena zachowania kolegów poprzez procedury wystawiania ocen z zachowania;
 3. Aktywność organizacyjna poprzez organizowanie imprez klasowych: dyskoteki, wycieczki, rozgrywki sportowe itp.;
 4. Klasyfikacja „Sportowiec Roku”,
 5. Młodzieżowa Rada Gminy.
- 5). Inicjowanie działań społecznych, odruchów serca i ofiarnej pomocy dla innych ludzi:
1. Udział w akcjach typu: „Góra grosza”, „Dzieło Nowego Tysiąclecia”, świąteczna pomoc dla dzieci z okolicznych domów dziecka;
 2. Udział w pracach społecznie użytecznych np. sprzątanie boiska, porządkowanie sal lekcyjnych, trawników, dbałość o wystrój sal lekcyjnych;
 3. Pomoc koleżeńska w nauce.
 4. Dokonanie zapisu w Statucie Szkoły formalizującego działalność wolontariacką w szkole.
- 6). Kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu
1. podczas organizacji uroczystości szkolnych:
 - a). Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego,
 - b). Święto Szkoły,
 - c). Dzień Patrona,
 - d). Święto Niepodległości,
 - e). Święto Konstytucji 3 – ego Maja i Święta Flagi Rzeczypospolitej Polskiej,
 - f). Bieg Cichociemnych,
 - g). Uroczyste zakończenie Roku Szkolnego,
 - h) udział w akcji Narodowe Czytanie.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

2. poprzez pielęgnowanie ceremoniału szkolnego.

Szkoła posiada sztandar oraz własny ceremoniał, który jest stosowany podczas uroczystości szkolnych (rozpoczęcie i zakończenie roku szkolnego), Święta szkoły i obejmuje:

- a). Uroczyste ślubowanie uczniów na sztandar szkoły podczas Ślubowania Pierwszoklasistów,
- b). Uroczyste przyrzeczenie absolwentów szkoły na sztandar szkoły podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego,
- c). Opieka nad pomnikiem Patrona szkoły oraz miejscem pamięci,
- d). Uroczyste przekazanie Sztandaru Szkoły przez absolwentów uczniom klasy VII, podczas uroczystości zakończenia roku szkolnego,
- e). Ukazywanie elementów polskiego dziedzictwa w literaturze, sztuce, kulturze,
- f). Organizowanie wycieczek krajoznawczych poświęconych poznawaniu źródeł państwa polskiego,
- g). Zapoznanie uczniów ze znaczeniem symboliki i gestów związanych ze sztandarem.

7). Kształtowanie postawy poszanowania kultur i tradycji innych narodów m. in. poprzez podejmowanie działań z obszaru wielokulturowości.

- 1. Idee olimpijskie dotyczące zarówno starożytnych, jak i nowożytnych igrzysk olimpijskich.
- 2. Polska członkiem wspólnej i wolnej Europy.

8). Przygotowanie do czynnego uczestnictwa w kulturze, do różnych form spędzania wolnego czasu.

- 1. Wykorzystanie biblioteki do kształtowania zainteresowań czytelniczych: lekcje biblioteczne, konkursy czytelnicze.
- 2. Uczestnictwo uczniów w kołach zainteresowań: tanecznym, informatycznym, sportowych (SKS „Kruszewianka” Krusze – sekcja piłki nożnej oraz biegowa) i innych.
- 3. Organizowanie wyjazdów do teatru, muzeum, kina, na łyżwy, na narty, na basen itp.
- 4. Uczestnictwo uczniów w konkursach plastycznych, recytatorskich, muzycznych, w Narodowym Czytaniu itp.
- 5. Organizowanie klasowych i szkolnych imprez sportowo – rekreacyjnych.
- 6. Udział w zawodach sportowych.
- 7. Wykorzystanie na zajęciach metody projektu w celu kształcenia umiejętności współpracy w zespole.
- 8. Uczestnictwo i pomoc przy organizacji Biegu Cichociemnych.
- 9. Polska w Unii Europejskiej.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

9). Wpajanie uczniom zasad kulturalnego zachowania się, kultury życia codziennego, przygotowanie ich do pracy i obowiązków, rozbudzanie szacunku do ludzkiej pracy i jej wytworów.

1. Zapoznanie uczniów z ich prawami i obowiązkami,
2. Nauka systematycznej i wytrwałej pracy,
3. Ukazywanie wzorców osobowych (w literaturze, kulturze, filmie, polityce, sporcie, w działalności społecznej i środowisku lokalnym).
4. Angażowanie uczniów do planowania i organizowania uroczystości klasowych, szkolnych, a także czasu wolnego,
5. Klasyfikacja „Sportowiec Roku”,
6. Pełnienie roli dyżurnych klasowych,
7. Budzenie odpowiedzialności za siebie i innych,
8. Motywowanie uczniów we współpracy z rodzicami do pracy nad sobą,
9. Kształtowanie szacunku do drugiej osoby,
10. Kształtowanie wrażliwości wobec osób starszych, niepełnosprawnych i chorych,
11. Strój ucznia winien być schludny i skromny,
12. Zapoznanie uczniów z dyrektywami postępowania w sytuacjach kryzysowych,
13. Kształtowanie właściwych relacji na linii: uczeń – nauczyciel,
14. Eliminowanie postaw roszczeniowych uczniów.

W wymiarze rozwoju intelektualnego:

- 1). Rozwój zainteresowań uczniów poprzez udział w kołach zainteresowań i projektach edukacyjnych.
- 2). Przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym poprzez stwarzanie warunków do nabywania umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystania informacji z różnych źródeł, z zastosowaniem technologii informacyjno – komunikacyjnych.
- 3). Wykorzystanie w pracy dydaktyczno – wychowawczej metod, które kształtują zdolność myślenia refleksyjnego bez stereotypów.
- 4). Wychowanie uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów.
- 5). Bezpieczne korzystanie i poruszanie się w sieci.

W wymiarze rozwoju fizycznego:

Działania w tym zakresie są ściśle związane z profilaktyką. Dotyczą szczególnie edukacji zdrowotnej, której celem jest kształtowanie u uczniów nawyku dbałości o zdrowie własne i innych ludzi oraz umiejętności tworzenia środowiska sprzyjającego zdrowiu i zawierają następujące zadania:

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- 1). Tworzenie przyjaznej atmosfery i poczucia bezpieczeństwa ucznia na terenie szkoły.
- 2). Rozwijanie umiejętności społecznych, emocjonalnych i życiowych uczniów.
- 3). Zapobieganie agresji i przemocy.
- 4). Przybliżenie uczniom podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.
- 5). Opóźnienie inicjacji alkoholowej. Spotkanie z rodzicami i dziećmi podsumowujące akcję „Trzeźwy Umysł”
- 6). Kształtowanie zdrowego stylu życia, np. udział w grupie biegowej Kruszewianka Krusze.
- 7). Współpraca z domem rodzinnym. Warsztaty dla rodziców „Jak bawić się ze swoim dzieckiem?”

- 8). Zapewnienie efektywnej i dostępnej pomocy psychologiczno – pedagogicznej świadczonej w szkole i placówkach.
- 9). Wpajanie zasad umiejętnego korzystania z dóbr przyrody bez jej degradacji i bezmyślnego niszczenia mienia:
 1. Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych i ekologicznych (konkursy, udział w projektach ekologicznych);
 2. Organizowanie obchodów Święta Ziemi;
 3. Wykonanie oznaczeń na drzewach i roślinach na terenie szkoły;
 4. Organizowanie zbiórki surowców wtórnych, akcja ekologiczna „Kolorowe Kredki”;
 5. Organizowanie wycieczek przyrodniczych;
 6. Zapoznanie z literaturą przyrodniczą i ekologiczną (wystawy książek, czasopism, itp.);
 7. Inicjowanie działań na rzecz ochrony środowiska przyrodniczego poprzez np. udział w akcji „Sprzątanie świata” oraz realizację projektów ekologicznych;
 8. Współpraca z Kołem Łowieckim „Przepiórka” w Radzyminie;
 9. Udział w Projekcie „Trzymaj Formę”.
- 10). Współpraca rodziców, szkoły i środowiska lokalnego:
 1. Inauguracja i zakończenie roku szkolnego,
 2. Szkolna Wieczera Wigilijna,
 3. Dzień Babci i Dziadka,
 4. Dzień Rodziny,
 5. Bieg Cichociemnych,
 6. Szkolny Klub Sportowy „Kruszewianka” Krusze,
 7. Szkolny Klub Biegowy „Kruszewianka” Krusze.

W wymiarze rozwoju emocjonalnego:

Działania prowadzone w sferze wymiaru emocjonalnego związane będą ze sferą poznawczą własnej osoby. Uczeń będzie kształtował własny światopogląd oparty na zdobytej wiedzy. Będzie poznawał i próbował wytyczyć własną drogę rozwoju w oparciu o zainteresowania. Umiejętność ta, ma wspomóc wychowanka w zaplanowaniu drogi dalszej kariery (wybór szkoły, przyszłego zawodu, etc.). Wychowanek będzie starał się zrozumieć zależność wieku i rozwoju cech osobowych.:

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- 1). Rola i wpływ przyjaciół, środowiska rówieśniczego, grup formalnych i nieformalnych,
- 2). Pogadanki dotyczące stanów emocjonalnych, w tym stresu – mającego destrukcyjny wpływ na życie człowieka,
- 3). Tworzenie warunków ku realizacji i spełniania zainteresowań wychowanków,
- 4). Dymorfizm płciowy (różnice w cielesności kobiet i mężczyzn, jako rzecz naturalna),
- 5). Diagnoza i pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, rola umiejętności prowadzenia dialogu i rozwiązywania problemów, których rozwiązywanie jest elementem doskonalenia własnej osoby, na bazie zdobywanego doświadczenia,
- 6). Poznanie instytucji i rodzaje pomocy, których udzielają w skrajnych przypadkach,
- 7). Poznawanie samych siebie (własnych mocnych i słabych stron), zależności rządzących światem.
- 8). Nacisk na doskonalenie i obmyślanie taktyki gry, prowadzące do kształtowania kreatywnego myślenia i współpracy.

Cele z tego zakresu będą realizowane poprzez następujące działania:

1. Tworzenie dokumentów regulujących pracę szkoły,
2. Spotkania z rodzicami,
3. Indywidualne konsultacje z wychowawcami i nauczycielami,
4. Szkolenia, warsztaty wspomagające realizację procesów wychowania i działań profilaktycznych,
5. Czynny udział rodziców w imprezach i uroczystościach szkolnych,
6. Udział w wyjazdach edukacyjnych, wycieczkach szkolnych i imprezach kulturalnych organizowanych przez szkołę, współpraca przy ich organizowaniu,
7. Udział władz lokalnych w uroczystościach szkolnych,
8. Spotkania z Policją dotyczące bezpieczeństwa.
9. Organizowanie pomocy uczniom przejawiającym trudności w nauce i zachowaniu poprzez współpracę z placówkami oświatowo – opiekuńczymi (Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna).
10. Organizacja pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej poprzez współpracę z GOPS w Klembowie.
11. Zabiegi profilaktyczne zwiększające świadomość uczniów w zakresie środków uzależniających (alkohol, papierosy, narkotyki).

I.3. Działania szkoły w zakresie wychowania i profilaktyki

1). Tworzenie przyjaznej atmosfery i poczucia bezpieczeństwa ucznia na terenie szkoły.

1. Budowanie powszechnej świadomości wpływu klimatu społecznego na postawy i zachowania uczniów.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

2. Promowanie szkoły bez takich zjawisk, jak: przemoc, używki, wagary i nietolerancja.
3. Natychmiastowa reakcja na zachowania agresywne (**Procedury w sytuacjach kryzysowych**).
4. Wzmacnianie więzi koleżeńskich poprzez wykorzystanie integracyjnych metod pracy, zachęcanie do wspólnego działania.

2). Rozwijanie umiejętności społecznych, emocjonalnych i życiowych uczniów.

1. Budowanie realistycznej samooceny, poczucia własnej wartości i szacunku dla innych.
2. Wyposażenie uczniów w umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, radzenia sobie ze stresem, samopoznania i kontroli emocjonalnej.
3. Realizacja projektu profilaktycznego w klasach IV-VIII, rozwijającego więzi między członkami społeczności szkolnej.

3). Zapobieganie agresji i przemocy

1. Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów.
 2. Kształtowanie postawy asertywności jako alternatywy zachowania agresywnego.
- a). Nauka rozpoznawania zachowania uległego, agresywnego i asertywnego poprzez pracę w grupach, scenki dramatyczne,
- b). Symulacje sytuacji domowych, szkolnych i pozaszkolnych pomagających w odegraniu ról asertywnych.
3. Udział uczniów w spektaklach teatryków profilaktycznych, prelekcjach.

4). Przybliżenie uczniom podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych.

1. Celem realizacji programu wychowawczo - profilaktycznego w klasach I – III jest wyposażenie dzieci w umiejętności rozpoznania niebezpieczeństwa i odpowiedniego reagowania w sytuacjach zagrożenia, uczenie dystansu do osób nieznajomych, które mogą zagrażać zdrowiu i bezpieczeństwu:
- a) dostarczenie uczniom podstawowej wiedzy na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych,
- b) kształtowanie troski o własne bezpieczeństwo w relacjach z innymi,
- c) kształtowanie postawy dystansu w relacjach z osobami nieznajomymi,
- d) nauka współpracy jako formy zapobiegającej zachowaniom agresywnym,
- e) wzmacnianie pozytywnego obrazu własnej osoby,
- f) rozwijanie samodzielnego i twórczego myślenia,
- g) rozwijanie u uczniów postawy szacunku i zaufania w stosunku do szkolnego personelu pedagogicznego i technicznego jako osób mogących udzielić wsparcia w problemach występujących na terenie szkoły,

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- h) rozwijanie współpracy z rodzicami.
- 2. Udział uczniów w spektaklach teatrzyków profilaktycznych, prelekcjach.

5). Opóźnienie inicjacji alkoholowej

- 1. Realizacja programów profilaktycznych opóźniających między innymi inicjację alkoholową na poziomie klas IV – VIII:
 - a) prawdy i mity na temat alkoholu,
 - b) wpływ środków masowego przekazu na temat przekonań dotyczących alkoholu,
 - c) rodzaje presji rówieśniczej i sposoby radzenia sobie z naciskami,
 - d) powody, dla których młodzi ludzie sięgają po alkohol oraz konsekwencje picia w młodym wieku.
- 2. Udział uczniów w spektaklach teatrzyków profilaktycznych, prelekcjach.

6). Kształtowanie zdrowego stylu życia

- 1. Realizacja wczesnej profilaktyki przemocy i uzależnienia od TV, Internetu i gier komputerowych w ramach programu profilaktycznego:
 - a) przeciwdziałanie naśladowaniu zachowań agresywnych, proponowanych przez TV i gry komputerowe;
 - b) diagnoza form spędzania czasu wolnego przez uczniów w kontekście ich pragnień i potrzeb;
 - c) wzrost motywacji i kreatywności w zakresie sposobów spędzania czasu wolnego;
 - d) poznawanie i ćwiczenie form wyrażania własnych myśli, odczuć, itp.;
 - e) integracja klasy i nauka współpracy;
- 2. Lekcje tematyczne dotyczące aktywnego i bezpiecznego wypoczynku w czasie wolnym od zajęć.
- 3. Udział uczniów w kołach zainteresowań.
- 4. Udział uczniów w spektaklach teatrzyków profilaktycznych, prelekcjach.
- 5. Udział uczniów w wycieczkach szkolnych.
- 6. Udział uczniów w konkursach o tematyce profilaktycznej, np. „Trzeźwy Umysł”
- 7. Udział uczniów w działaniach profilaktycznych przeciwdziałających próchnicy (raz w miesiącu szczotkowanie zębów podczas wizyty pielęgniarki szkolnej).
- 8. Udział uczniów w konkursach rozwijających ich zainteresowania.
- 9. Udział w projekcie „Trzymaj Formę”

7). Współpraca z domem rodzinnym

- 1. Pomoc rodzinie w prawidłowym pełnieniu funkcji wychowawczo – profilaktycznej:
 - a) Stały kontakt z wychowawcą klasowym i bieżące rozwiązywanie problemów,
 - b) Pedagogizacja rodziców:

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- Spotkanie z rodzicami i dziećmi podsumowujące Akcję „Trzeźwy Umysł”,
 - Warsztaty dla rodziców „Jak bawić się ze swoim dzieckiem?”
- c) Włączenie rodziców w wybór klasowych programów profilaktycznych,
- d) Zachęta do kultywowania, odnowienia lub tworzenia tradycji rodzinnych poprzez zaproszenie do udziału w uroczystościach szkolnych oraz szkolnej grupie biegowej „Kruszewianka” Krusze.

Bardzo ważny czynnik chroniący stanowi przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo. Informacje dotyczące zagrożeń płynących ze środowiska lokalnego i rówieśniczego podlegają diagnozie, a w konsekwencji podjęciu stosownych działań w stosunku do potencjalnych zagrożeń.

Rozdział II. Cele i zadania wychowawcze

Nadrzędny cel wychowania: Integralny rozwój i osiągnięcie przez wychowanka pełni człowieczeństwa.

II.1. Cele działań wychowawczo - profilaktycznych

- 1). Wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju, ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, wzmacniane działaniami z zakresu profilaktyki;
- 2). Wzmacnianie jednostki oraz budowanie jej odporności w celu ułatwienia jej radzenia sobie z wyzwaniami codziennego życia (Szkolny Klub Biegowy „Kruszewianka” Krusze);
- 3). Kształtowanie kompetencji międzykulturowych (tolerancja, idee olimpijskie);
- 4). Rozwój systemu wartości, pozytywnych postaw, kompetencji oraz umiejętności niezbędnych dla prawidłowego rozwoju w czterech sferach:
 1. fizycznej (rozwój biologiczny),
 2. psychicznej (rozwój poznawczy i emocjonalny),
 3. społecznej,
 4. aksjologicznej (rozwój moralny);
- 5). Wspieranie czynników chroniących – zarówno poprzez rozwijanie zasobów wewnętrznych, jak zewnętrznych, wzmacniające odporność uczniów na działanie czynników ryzyka (asertywność);
- 6). Promocja zdrowia (Szkolny Klub Biegowy „Kruszewianka” Krusze, cykl tematów dotyczących zdrowego odżywiania);
- 7). Kształtowanie postaw społecznych (akcje charytatywne mające na celu niesienie pomocy ludziom potrzebującym), działalność wolontarystyczna;
- 8). W zakresie kultury – wartości, normy, wzory zachowań, wycieczki do teatru, kultura bycia i zachowania względem osób starszych i chorych, działalność wolontarystyczna;
- 9). W zakresie bezpieczeństwa – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych), dotycząca obszarów drogi do i ze szkoły, bezpieczeństwa w ruchu drogowym (Karta Rowerowa dla uczniów klasy IV) i w czasie wolnym od zajęć (ferie letnie i zimowe), próbny alarm przeciwpożarowy z ewakuacją szkoły, bezpieczeństwo podczas zajęć o różnej specyfice;
- 10). Działania profilaktyczne wynikające z aktualnych potrzeb szkoły.

II.2. Zadania wychowawczo – profilaktyczne szkoły

Zadania, jakie stawia sobie szkoła, są jednocześnie wielkim wyzwaniem dla nauczycieli i wychowawców. Wymagają one nie tylko pełnego zaangażowania, solidności w wykonaniu swoich obowiązków, pracy nad sobą, ale także uczynieniem daru z samego siebie.

Zadania te można określić następująco:

- 1). Stworzenie wspólnoty i atmosfery dialogu,
- 2). Umożliwienie pełnego rozwoju Osoby ludzkiej w wymiarze życia duchowego, społecznego, intelektualnego, fizycznego i emocjonalnego:

1. W wymiarze życia duchowego:

- a) pomoc w odkrywaniu przez uczniów fundamentalnych wartości życia ludzkiego,
- b) wyrabianie umiejętności oceny własnych zachowań,
- c) wychowywanie w duchu poszanowania godności każdego człowieka, jego pracy,
- d) kształtowanie właściwego stosunku do dóbr materialnych,
- e) osoba Patrona Szkoły – Jana Pawła II,
- f) kształtowanie wrażliwości na krzywdę drugiego człowieka (udział w akcjach charytatywnych – wdrażanie do wolontariatu).

2. W wymiarze życia społecznego:

- a) wychowanie w duchu troski i bezinteresownej służby wobec drugiego człowieka,
- b) uwrażliwienie na potrzeby innych ludzi (działania na rzecz innych),
- c) kształtowanie poczucia odpowiedzialności za rodzinę, klasę, szkołę, naród,
- d) budowanie wspólnotowego charakteru klasy, relacji opartych na zasadzie wzajemnego zaufania i szacunku,
- e) kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich (Poczet Sztandarowy, Bieg Cichociemnych),
- f) kształtowanie wrażliwości na równość szans bez względu na płeć, rasę, wyznanie, status materialny,
- g) podejmowanie aktywnych działań na rzecz dobra wspólnego,
- h) darzeniem szacunkiem drugiego człowieka, w szczególności osób starszych i chorych (empatia),
- i) rozwój zainteresowań mogących pomóc w wyborze wymarzonego zawodu.

3. W wymiarze rozwoju intelektualnego:

- a) pobudzanie właściwej motywacji do nauki i samorozwoju we współpracy z rodzicami,
- b) rozwijanie umiejętności przyswajania wiedzy, a także samodzielnego poszukiwania informacji o świecie,
- c) kształtowanie zdolności myślenia refleksyjnego,
- d) wdrażanie do systematyczności i efektywności w działaniach,
- e) pobudzanie do krytycznej oceny rzeczywistości, tego co niesie ze sobą świat współczesny i kultura masowa.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- f) Nacisk na doskonalenie i obmyślanie taktyki, prowadzące do kształtowania kreatywnego myślenia oraz współpracy.

4. W wymiarze rozwoju fizycznego:

- a) wychowanie do aktywnego stylu życia (Szkolny Klub Biegowy „Kruszewianka” Krusze),
- b) kształtowanie aktywności fizycznej (Szkolny Klub Sportowy „Kruszewianka” Krusze) – sekcja piłki nożnej,
- c) przełamywanie własnych słabości i barier,
- d) wyrabianie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych,
- e) kształtowanie ducha zdrowej rywalizacji (umiejętności wygrywania, przegrywania, pogodzenia się z porażką),
- f) harmonijny rozwój fizyczny,
- g) profilaktyka powstawania wad postawy,
- h) bezpieczne i aktywne gospodarowanie czasem wolnym.

5. W wymiarze rozwoju emocjonalnego:

- a) wychowanie do aktywnego stylu życia i świadomej dbałości o własne zdrowie,
- b) obserwacja zmian własnego ciała pod wpływem wzrastania i zaakceptowanie ich,
- c) poznawanie sfery biologicznej, psychicznej, duchowej i fizycznej,
- d) przełamywanie własnych słabości,
- e) wyrabianie poczucia odpowiedzialności za zdrowie swoje i innych.

W procesie wychowania szkoła kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawczą, kreatywność, przedsiębiorczość, kulturę osobistą, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej.

3). Współpraca rodziców i szkoły na płaszczyźnie dydaktycznej, wychowawczej i profilaktycznej.

„Rodzina jest pierwszą i podstawową szkołą społecznienia: w niej jako we wspólnocie miłości, uczynienie z siebie daru jest prawem nadającym kierunek i warunkującym wzrost” – (Ojciec Święty Jan Paweł II Adhortacja „...Familiaris consortio”). Powyższe słowa oddają znaczenie i rolę, jaką w wychowaniu dziecka odgrywa rodzina. Szkoła ma znaczenie drugoplanowe: kontynuuje zaczęta przez rodziców pracę oraz wspiera ich w działaniach wychowawczych. Dlatego też współpraca rodziców i szkoły ma tak wielką wagę. Współpraca ta opiera się na wzajemnym zaufaniu i dotyczy każdego aspektu rozwoju dziecka.

- 4). Tworzenie przyjaznej atmosfery i poczucia bezpieczeństwa ucznia na terenie szkoły.
- 5). Rozwijanie umiejętności społecznych, emocjonalnych i życiowych uczniów – niezwykle istotnych podczas dokonywania wyboru przyszłego zawodu.
- 6). Zapobieganie agresji i przemocy.

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

- 7). Przybliżenie uczniom podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych i sposobów przeciwdziałania.
- 8). Przekazanie informacji na temat instytucji i osób udzielających pomocy.
- 9). Opóźnienie inicjacji alkoholowej.
- 10). Kształtowanie zdrowego stylu życia (Szkolny Klub Biegowy – Run Team „Kruszewianka” Krusze.
- 11). Zapewnienie efektywnej i dostępnej pomocy psychologiczno – pedagogicznej świadczonej w szkole i placówkach.

II.3.1. Zadania wychowawcy klasy

- 1) Programowanie i organizowanie procesu wychowania w klasie, zgodnie z Programem Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły, a w szczególności:
 1. tworzenie warunków rozwoju uczniów, przygotowanie do życia w rodzinie, zespole i społeczeństwie,
 2. rozwiązywanie ewentualnych konfliktów w zespole,
 3. integracja zespołu,
 4. dokumentacja pracy zespołu klasowego.
- 2) Współdziałanie z nauczycielami uczącymi w klasie, koordynowanie ich działań wychowawczych zapisanych w Programie Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły, lekcje otwarte.
- 3) Organizowanie indywidualnej opieki nad uczniami z trudnościami.

II.3.2. Podstawowe powinności wychowawcy, to:

- 1) Zapewnienie uczniom i ich rodzicom wszechstronnej informacji na temat wymagań stawianych przez szkołę, podejmowanych przez nią oraz osiągnięć uczniów.
- 2) Współdziałanie z podmiotami funkcjonującymi w szkole w celu uzyskania wszechstronnej pomocy dla swoich uczniów i doradztwa dla ich rodziców.
- 3) Prawidłowe prowadzenie dokumentacji klasy i każdego ucznia.
- 4) Wspomaganie zespołu uczniowskiego, w razie potrzeby inspirowanie i kierowanie realizacją podjętych działań.

II.3.3. Uprawnienia - odpowiedzialność wychowawcy:

- 1) Współdecyduje z samorządem klasy, z rodzicami uczniów o programie wychowawczym swojej klasy, o planie działań wychowawczych na rok szkolny lub etap edukacyjny.
- 2) Ustala ocenę z zachowania swoich uczniów.
- 3) Wnosi o rozwiązywanie problemów zdrowotnych, psychospołecznych i materialnych swoich wychowanków do dyrekcji szkoły.

- 4) Realizuje przewidziany dla swojej klasy program lekcji do dyspozycji wychowawcy klasowego.

Rozdział III. Wartości Programu Wychowawczo – Profilaktycznego Szkoły

III.1. Założenia:

- Wychowanka należy traktować jako integralną całość. Stąd wynika praktyczny wniosek: oddziaływania wychowawcze powinny mieć charakter integralny, docierać do wszystkich stron osobowych, by rozwijać w wychowankach zdolność do integracji myśli, czynów, słów, dawać pełną wizję świata i osoby ludzkiej.
- Nie ma wychowania bez wartości. W wychowaniu ku wartościom ważnym punktem odniesienia jest koncepcja wartości.

III.2. Podstawa aksjologiczna Programu Wychowawczo - Profilaktycznego Szkoły

„W wychowaniu chodzi właśnie o to, ażeby człowiek stawał się bardziej człowiekiem – o to, ażeby bardziej był, a nie tylko więcej miał; umiał bardziej i pełniej być człowiekiem, to znaczy ażeby również umiał bardziej być nie tylko z drugim, ale i dla drugich” [Jan Paweł II – Patron Szkoły].

Warunkiem odpowiedzialnego i sprawnego funkcjonowania ucznia we współczesnym świecie jest powiązanie procesu kształcenia z wychowaniem oraz profilaktyką. Dopiero integralny proces wychowania, kształcenia i stosownych działań profilaktycznych przyspiesza rozwój osobowości, pozwala na przyswojenie podstawowych wartości: prawdy, dobra, piękna, sprawiedliwości, miłości i solidarności, godności, rozumności – mądrości, wolności, odpowiedzialności, zdolności do miłości i transcendencji oraz stwarzania możliwości racjonalnego i harmonijnego rozwoju. Istotnym zadaniem edukacyjnym jest wspomaganie młodych ludzi w poznaniu tych wartości oraz w ich urzeczywistnianiu.

Pracę wychowawczą w naszej szkole będziemy realizować zgodnie ze słowami Jana Pawła II: „*Prawda, Życie, Miłość to Bóg*”. W myśl tego hasła będziemy promować chrześcijański system wartości i kształtować dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie z poszanowaniem innych przekonań i wyznań religijnych.

Istotnym założeniem programu wychowawczo - profilaktycznego naszej szkoły jest ścisła współpraca szkoły i rodziców (prawnych opiekunów), którzy jako pierwsi przekazują swoim dzieciom najważniejsze wartości życia ludzkiego. Rodzice mają pierwsze i podstawowe prawo do wychowania swoich dzieci. Podejmowanie trudu wychowania razem ze szkołą oraz jednoczesnych wspólnych działań jest niezmiernie ważne ze względu na dobro dzieci.

W programie wychowawczo – profilaktycznym zawarte są treści wzmacniające wartości witalne: zdrowie, ruch, dieta, wypoczynek, wartości geograficzno-klimatyczne; wartości materialne oraz wartości hedonistyczne: wolność, zabawa; wartości poznawcze: wiedza,

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

nauka, mądrość, odkrywczość, twórczość; promowane będą wartości nauki, stanowiące czynniki rozwoju myślenia, wyobraźni, pamięci, uwagi.

Wzmacniane będą wartości podstawowe, do których należą: Ojczyzna, naród, Kościół, patriotyzm, niepodległość, praworządność, tradycja narodowa, prawa człowieka, godność człowieka, wolność, pokój, tolerancja, sprawiedliwość, równość społeczna, zabezpieczenie społeczne, demokracja, solidarność, stanowiące fundament porozumienia i działania społecznego.

W programie wychowawczo – profilaktycznym szkoły znajdują się treści kształtujące wartości osobowe wychowanków – dotyczące życia codziennego, które stanowią zdrowie, rodzina, szczęście rodzinne, dom, wspólnota, sumienność, uczciwość, honor, odpowiedzialność, posłuszeństwo, opanowanie, cierpliwość, odwaga, koleżeństwo, etc.; wartości zawarte w wytworach kultury wyższej – sztuce, poezji, muzyce, plastyce, a także wartości określające kulturę narodu, zawierające się w tradycjach narodowych, pamięci historycznej oraz kulturze ludowej.

Program wychowawczo - profilaktyczny uchwała Rada Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną. Realizacja programu wychowawczo - profilaktycznego jest możliwa jedynie przy świadomym wolnym udziale wszystkich uczestników tego procesu, uczniów, ich rodziców, nauczycieli i innych pracowników szkoły. Nie może być on nikomu narzucony, ponieważ wymaga od każdego z nas nieustannego samowychowania i samokształcenia, odbywa się w atmosferze miłości, zgodnie z prawdą.

Wychowanie obejmuje całe środowisko, w którym żyje uczeń: dom rodzinny, szkołę, pracę, miejsca rozrywki, środki masowego przekazu itd. Każde z tych środowisk intensywnie oddziałuje na niego i stwarza możliwość dynamicznego współdziałania, a to współdziałanie jest jednocześnie wychowaniem. Szkoła staje się jednym z głównych wychowawców, organizuje między podmiotami wychowawczymi pola oddziaływań, zachowując swoje kompetencje i odpowiedzialność. Bardzo istotnym obszarem oddziaływań na rzecz wychowania jest także współpraca z instytucjami wspomagającymi pracę szkoły, z samorządem lokalnym, organizacjami pozarządowymi i przedstawicielami środowisk lokalnych. Istotny czynnik programu stanowią działania profilaktyczne wynikające z potrzeb szkoły w danej sytuacji problemowej i współpraca w tym zakresie z instytucjami bądź osobami odpowiednich służb (pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny, policja).

III.2.1. Etapy procesu wychowania ku wartościom po stronie nauczyciela

Proces wychowania ku wartościom obejmuje po stronie nauczyciela następujące etapy:

- a) poznanie przez wychowawcę spektrum wartości preferowanych i urzeczywistnianych przez wychowanków;

- b) wspomaganie wychowanków w poznawaniu wartości i kształtowaniu umiejętności wnioskowania w istotę wartości, ich znaczenia w życiu człowieka oraz w wartościowaniu rzeczy i zjawisk w aspekcie aksjologicznym;
- c) wspomaganie wychowanków w akceptacji świata wartości;
- d) motywowanie wychowanków do wolnego wyboru właściwych wartości;
- e) wspomaganie wychowanków w urzeczywistnianiu wartości i budowaniu właściwych struktur hierarchicznych;
- f) wspomaganie wychowanków w dokonywaniu samooceny w aspekcie urzeczywistnianych wartości;
- g) inspirowanie wychowanków do działań animacyjnych w środowisku społecznym w celu budowania świata wartości w coraz szerszych kręgach społecznych;
- h) wspomaganie wychowanków w działaniach animacyjnych i ich wartościowaniu.

III.2.2. Etapy procesu wychowania ku wartościom po stronie ucznia

Po stronie ucznia etapy procesu wychowania ku wartościom przedstawiają się następująco:

- a) uświadomienie sobie spektrum wartości preferowanych i urzeczywistnianych w swoim życiu;
- b) poznanie istoty wartości, ich kategorii oraz znaczenia w życiu człowieka – wzrost wiedzy o fenomenie wartości – oraz nabywanie umiejętności wartościowania rzeczy i zjawisk w aspekcie aksjologicznym;
- c) akceptacja świata wartości;
- d) rozwijanie w sobie potrzeby wyboru wartości i umiejętności kształtowania właściwej hierarchii;
- e) urzeczywistnianie we własnym postępowaniu właściwych struktur hierarchicznych;
- f) trafne wartościowanie siebie w aspekcie urzeczywistniania wartości;
- g) potrzeba działań animacyjnych w środowisku społecznym na rzecz urzeczywistniania wartości; przekonanie o słuszności tych działań, gotowość do ich podjęcia;
- h) zaangażowanie w podejmowanie działań animacyjnych oraz wartościowanie ich efektów.

Rozdział IV. Metody i środki wychowania

W budowaniu programu wychowawczego szkoły, a następnie w jego realizacji, musi być obecny nadrzędny cel wychowania: integralny rozwój i osiągnięcie przez wychowanka pełni człowieczeństwa.

Istotną funkcję w wychowaniu ku wartościom oraz profilaktyce pełnią metody, formy i środki wychowawcze.

IV.1. Metody wychowawcze

Do podstawowych metod należą:

- 1) dyskusja,
- 2) perswazja,
- 3) kar i nagród,
- 4) modelowanie środkiem wychowawczym,
- 5) zadaniowa,
- 6) praca z tekstem, którego treścią są wartości
- 7) świadectwo ich realizowania przez młodych ludzi,
- 8) analiza biografii osób godnych naśladowania (Patron Szkoły – Jan Paweł II);
- 9) kontemplacja,
- 10) konkursy poetyckie, literackie, plastyczne, sesje popularnonaukowe o tematyce aksjologicznej,
- 11) projekty aksjologiczne;
- 12) gazety szkolne, publikacje książkowe opracowane przez uczniów przy udziale nauczycieli, rodziców oraz innych przedstawicieli środowiska.

IV.2. Środki wychowawcze

Do podstawowych środków wychowawczych należą:

- 1) upomnienie,
- 2) zobowiązanie do określonego postępowania,
- 3) nadzór odpowiedzialny rodziców lub opiekunów,
- 4) nadzór organizacji lub osoby udzielającej poręczenie,
- 5) nadzór kuratora,
- 6) skierowanie do kuratorskiego ośrodka pracy z młodzieżą,
- 7) umieszczenie w instytucji lub organizacji powołanej do przygotowania zawodowego lub innej placówce opiekuńczo wychowawczej,
- 8) umieszczenie nieletniego w placówce resocjalizacyjnej.

IV.3. Formy wychowania:

Klasyfikacja form wychowania:

- 1) Kryterium stanowi przedmiot aktywności, dziedzina życia społecznego, w której uczestniczy wychowanek. Chodzi tu o formę wychowania przez działalność wytwórczą (pracę), przez zabawę, sztukę, naukę, działalność usługową i społeczną.
- 2) Kryterium są relacje, w jakie wchodzi wychowanek z innymi osobami. Ważny jest zarówno emocjonalny znak tych relacji, jak też treść społeczna – typ więzi społecznej występujący między uczestnikami sytuacji wychowawczej. Chodzi tu o takie formy wychowawcze, jak: działalność indywidualna, zespołowa czy zbiorowa, a w działalności zbiorowej na współdziałanie, konkurencyjność lub rywalizację oraz zwalczanie.
- 3) Forma wychowania przez wytwórczość występuje wówczas, kiedy wychowawca (nauczyciel, rodzic, członek instytucji edukacyjnej lub kulturalnej, a nawet sam wychowanek w procesie autokreacji własnej osobowości) inicjuje proces produkcyjny prowadzący do wytworzenia nowego przedmiotu przez wychowanka. Od początku do końca tego procesu wychowawca kontroluje poziom wykonawstwa postawionego zadania i służy pomocą podczas ewentualnie pojawiających się trudności z jego wykonaniem.
- 4) Forma wychowania przez zabawę występuje wówczas, kiedy wychowawca realizuje postawione przez siebie cele dydaktyczne i kształcące w toku inspirowanej przez siebie zabawy z dziećmi. Zabawa jest szczególnym rodzajem spełniania się wyobraźni dziecka. Dziecko uczy się w trakcie zabawy współdziałania w wykonywaniu jakichś zadań stawianych przez nie samo albo rówieśników, dzielenia się zabawkami, czy innymi przedmiotami.

Rozdział V: Podmioty realizujące i odpowiedzialne za organizację konkretnych działań, przewidywane i uzyskane efekty

Za działalność szkoły lub placówki odpowiada organ prowadzący, do którego należy m.in.:

- 1) zapewnienie warunków działania szkoły lub placówki, w tym bezpiecznych i higienicznych warunków nauki, wychowania i opieki;
- 2) wyposażenie szkoły lub placówki w pomoce dydaktyczne i sprzęt niezbędny do pełnej realizacji programów nauczania, programów wychowawczo-profilaktycznego, przeprowadzania egzaminów oraz wykonywania innych zadań statutowych.

Nauczanie i wychowanie – respektując chrześcijański system wartości – za podstawę przyjmuje uniwersalne zasady etyki. Kształcenie i wychowanie służy rozwijaniu u młodzieży poczucia odpowiedzialności, miłości Ojczyzny oraz poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego, przy jednoczesnym otwarciu się na wartości kultur Europy i świata. Szkoła winna zapewnić każdemu uczniowi warunki niezbędne do jego rozwoju, przygotować go do wypełniania obowiązków rodzinnych i obywatelskich w oparciu o zasady solidarności, demokracji, tolerancji, sprawiedliwości i wolności.

Szkoła realizuje Program Wychowawczo – Profilaktyczny obejmujący treści i działania o:

- 1) charakterze wychowawczym skierowane do uczniów w oparciu m.in. o Nauki Patrona Szkoły – Jana Pawła II,
- 2) charakterze profilaktycznym dostosowanym do potrzeb rozwojowych uczniów poczynione w oparciu o obserwacje i wyniki badań ewaluacyjnych, wynikające z kolei, z aktualnych potrzeb wynikających z obserwacji zachowań uczniów w różnych sferach życia szkolnego, pozaszkolnego i interakcji zachodzących między nimi.

Szkoła prowadzi systematyczną działalność wychowawczą, edukacyjną, informacyjną i profilaktyczną wśród uczniów i wychowanków, ich rodziców lub opiekunów oraz nauczycieli, wychowawców i innych pracowników szkoły w celu przeciwdziałania narkomanii.

V.1. Działalność wychowawcza szkoły

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

- 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;

Program Wychowawczo – Profilaktyczny Szkoły

2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności;

3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;

4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1) współpracę z rodzicami lub opiekunami wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;

2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;

3) wzmocnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną;

4) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmocnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;

5) doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami, wychowankami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków;

6) wzmocnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;

7) rozwijanie i wspieranie działalności wolontarystycznej oraz zaangażowania w działalność podmiotów, o których mowa w art. 2a ust. 1 oraz art. 56 ust. 1 Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o systemie oświaty”;

8) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

V.2. Działalność profilaktyczna szkoły

Działalność profilaktyczna w szkole polega na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki wynikające z aktualnych potrzeb uczniów, obejmuje:

- 1) w przypadku profilaktyki uniwersalnej – wspieranie wszystkich uczniów i wychowanków w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków i substancji uzależniających.
- 2) w przypadku profilaktyki selektywnej – wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;
- 3) w przypadku profilaktyki wskazującej – wspieranie uczniów i wychowanków, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji uzależniających lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne w szkole w ramach działalności, obejmują w szczególności:

- 1) realizowanie wśród uczniów i wychowanków programów profilaktycznych i promujących zdrowie dostosowane do aktualnych potrzeb indywidualnych i grupowych:
 - Projekt edukacyjny „Trzymaj Formę”,
 - SKB „Kruszewianka” Krusze;
- 2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej:
 - SKS „Kruszewianka” Krusze;
- 3) kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych przez uczniów i wychowanków, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych
 - Program profilaktyczny: „Zachowaj Trzeźwy Umysł”;
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych;

Szkoła przy prowadzeniu działalności wychowawczo – profilaktycznej i opiekuńczej, współpracuje z Urzędem Gminy Klembów, Gminnym Ośrodkiem Kultury w Klembowie, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Tłuszczu, w tym poradniami specjalistycznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, pielęgniarką szkolną, Policją, Ośrodkiem Zdrowia „Bios” w Tłuszczu.

V.3. Nadzór pedagogiczny

Nadzór pedagogiczny sprawuje dyrektor szkoły, polega on na obserwowaniu, analizowaniu i ocenianiu przebiegu procesów wychowawczych, skuteczności podejmowanych działań profilaktycznych, inspirowanie nauczycieli do wdrażania nowatorskich rozwiązań, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów.

V.4. Rada Rodziców

W szkole funkcjonuje Rada Rodziców, reprezentująca ogół rodziców uczniów Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Kruszu. Do kompetencji rady rodziców, należy uchwalenie w porozumieniu z radą pedagogiczną programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły. Jeżeli rada rodziców w terminie 30 dni od dnia rozpoczęcia roku szkolnego nie uzyska porozumienia z radą pedagogiczną w sprawie programu wychowawczo - profilaktycznego szkoły, program ten ustala dyrektor szkoły w uzgodnieniu z organem sprawującym nadzór pedagogiczny. Program ustalony przez dyrektora szkoły lub placówki obowiązuje do czasu uchwalenia programu przez radę rodziców w porozumieniu z radą pedagogiczną.

V.5. Nauczyciel

Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

V.6. Oddział klasowy i nauczyciel wychowawca

Podstawową jednostką organizacyjną szkoły jest oddział klasowy, nad którym opiekę sprawuje nauczyciel wychowawca, monitorujący efekty poczynionych działań wychowawczo – profilaktycznych.

Rozdział VI. Metody ewaluacji

Program Wychowawczo - Profilaktyczny określa kierunek wychowania w szkole. Jest poddawany bieżącej ewaluacji i sposób jego realizacji zależy od podmiotów wychowawczych. Nauczyciele wraz z uczniami i ich rodzicami, uwzględniając zmiany w życiu społecznym, w społeczności lokalnej opracowują klasowe programy wychowawcze, które są zgodne z Programem Wychowawczo - Profilaktycznym Szkoły. Klasowe programy wychowawcze ukazują drogę, jaką realizowany jest Program Wychowawczo - Profilaktyczny.

Metody ewaluacji programu:

- 1) Obserwacja – nauczyciel wychowawca obserwując zespół klasowy, analizując zachowania uczniów podczas zajęć edukacyjnych na innych przedmiotach, zachowań w czasie wolnym od zajęć modyfikuje swoje działania i dostosowuje je do aktualnych potrzeb zespołu klasowego. Z obserwacji wynikają potrzeby, niezbędne do dalszego rozwoju zespołu klasowego. Dokonuje także stosownie do potrzeb wyboru programu profilaktycznego dla swojej klasy i realizuje go w bieżącym roku szkolnym.
- 2) Diagnoza potrzeb – jako narzędzie diagnostyczne, posłuży nam kwestionariusz ankiety lub analiza potrzeb. Treść ankiety wynikała będzie z aktualnych potrzeb lub zaleceń organów sprawujących nadzór nad placówką, w przypadku, gdy potrzeby nie będą jasno sprecyzowane i przeprowadzona będzie w miesiącu maju, każdego roku szkolnego, tak, aby Program Wychowawczo – Profilaktyczny poddać ewaluacji, natomiast rekomendacje na przyszły rok szkolny przedkładać na Radzie Pedagogicznej podsumowującej pracę w bieżącym roku szkolnym, by gotowy był na inaugurację roku szkolnego. Dokumentacja ewaluacyjna zamieszczona będzie w dokumentacji szkolnej „Mierzenie jakości pracy szkoły”.